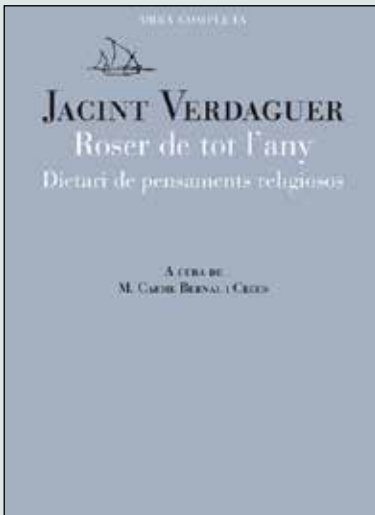


Roser de tot l'any. Dietari de pensaments religiosos



JACINT VERDAGUER
Obra completa
A cura de M. Carme Bernal i
Creus
Verdaguer Edicions
Folgueroles, 2019
560 pàgines

El president Torra va escriure fa pocs anys que Jacint Verdaguer va ser l'ànima de la llengua catalana i que Pompeu Fabra en va ser el cos. La imatge, ben encertada, ens serveix per a poder distingir una denominació que durant molt de temps han compartit i comparteixen Verdaguer i Fabra: tots dos són «el pare del català modern», tots dos són «el creador de la llengua moderna». Jordi Ginebra, entre altres, ha analitzat sàviament aquest fenomen.

Només perquè la Fundació Jacint Verdaguer ha acabat de publicar, en edició crítica, *Roser de tot l'any. Dietari de pensaments religiosos* paga la pena (re)llegir el dietari poètic que, en forma de columna fixa, Verdaguer va publicar en 1893 a *La Veu de Catalunya*. El llibre apareix 125 anys després de la primera edició del volum (a la coberta diu 1894), l'única que hi va haver en vida de Verdaguer: se'n va encarregar la Llibreria Catòlica, al carrer del Pi de Barcelona, sota el control rigorós del poeta de Folgueroles.

Us destaco dos aspectes que m'han captivat d'aquest volum, amb l'objectiu que us deixeu endur per cada pensament del *Roser* i per la dolcíssima poesia en la ploma de Verdaguer.

El primer és que l'estudi monogràfic preliminar, obra de M. Carme Bernal, és extraordinari. M'he repensat l'adjectiu força vegades però no el canvio. Noranta pàgines en què Bernal explica l'origen del dietari en lliuraments setmanals, l'edició del llibre, el tiratge, l'Església catalana de l'època, la pràctica religiosa, la simbologia del roser, etc. És extraordinari. I l'edició crítica, immillorable i convenient, atesa la gran quantitat de manuscrits que va generar el *Roser*, destinat primer a la premsa i, després, al format de llibre.

El segon és pels pensaments com a tals, per l'obra de Verdaguer. Seguir-ne el curs cronològic crea una amable dependència lectora. Descobrir com Verdaguer escriu sobre l'adoració dels sants reis, la Setmana Santa, Sant Josep, Corpus, Sant Joan... Si aleshores el lector recorda, gràcies a Bernal, que el maig de 1893 Verdaguer va ser apartat de Barcelona i va ser reclòs a la Gleva, aleshores prenen encara més sentit tots els versos. Aquest no és el Verdaguer èpic de les imatges grandioses sinó el poeta de la tendresa de sentiment: «Lo rosari de mes penes / jo esgranava un dia, trist; / quan n'acabava les denes, / me donà el seu Jesucrist.»

El *Roser* de Verdaguer escampa pertot *passerells i flobiols, cels rublerts, veus de sirena* i també castellanismes arrelats, des del *dixós* fins a l'*hermós*: «l'Hermosa de les hermoses» és una clara referència a la Mare de Déu. La llengua de Verdaguer atén més el català viu que el català llibresc: els nous lectors ho descobrireu i als relectors us demano de tornar-vos a acostar al *Roser* i d'obrir-lo en qualsevol punt. Per exemple, 31 de juliol: «Què és la raó de l'home? Una llanterna / dins la negror de la més negra nit, / mes si s'acosta a Vós, oh llum eterna, / l'efimer bri de llum de sa lluern / s'empelta amb la claror de l'infinít.» Ja ho diuen, que la saviesa és resplendent.■

DAVID PALOMA SANLLEHÍ